

Vi skal kunne fravælge de farlige produkter

Kemikaliepolitik

Af Anne Funch Rohmann og

Ida Leisner

Projektledere i Teknologirådet

NÅR VI KØBER legedukker til vores børn, følger der en pæn dosis hormonforstyrrende phthalater med i købet. Og der er allergifremkaldende kemiske stoffer i nyt tøj og i de sæber vi bruger til at vaske det i.

Hvor længe skal forbrugerne blive ved med at finde sig i det?

Når forbruget af kemiske stoffer stiger voldsomt, skyldes det fordele såsom billige produkter, nye produkter, lettere arbejdsprocesser og øget effektivitet i produktionen. Men det store antal eksisterende stoffer, den stadig tilførsel af nye og det begrænsede kendskab til stof-

fernes virkninger på menneske og natur, er et af vor tids alvorligste miljøproblemer.

I DAG TACKLER danske og europæiske myndigheder hensynet til menneskers sundhed og miljø ved at ville undersøge samtlige kemiske stoffer ét for ét.

Men det er en helt utilstrækkelig metode, vurderer en arbejdsgruppe under Teknologirådet. Politikerne bør bruge kræfter på at skabe rammerne for, at virksomheder opnår konkurrencefordele ved at stoppe brugen af de miljø- og sundhedsskadelige stoffer.

I dag er alle kemikalier til ladte, medmindre myndighederne har forbudt eller begrænset brugen af det enkelte stof. Hvis kemikalieforbruget skal begrænses, skal producenter, importører, grossister have større ansvar for at dokumentere og infor-

mere om miljø- og sundhedseffekter.

VIRKSOMHEDERNES interesse i at begrænse brugen af uønskede kemiske stoffer afhænger af, om det kan betale sig. Forbrugere lægger vægt på at virksomheder og deres produkter er legitime. Men danske forbrugere har i dag kun begrænset mulighed for at fravælge produkter, som indeholder sundheds- eller miljøskadelige stoffer. Eller produkter hvor de skadelige kemikalier har indgået i fremstillingsprocessen.

De fleste forbrugere regner med at de produkter, som de køber, er i orden - at de f.eks. ikke udgør en sundhedsrisiko, hvilket de altså undertiden viser sig at gøre.

HVORDAN KAN vi udvikle nogle instrumenter til de forbrugere, der ønsker at ned sætte det daglige kemikalie-

tryk? En sådan mulighed har forbrugerne på fødevarerområdet med Ø-mærket.

Teknologirådets arbejdsgruppe foreslår, at myndighederne undersøger hvordan ansvarlige virksomheder kan benytte mærkning til at vise omverdenen, at den blandt andet producerer med brug af færrest mulige uønskede kemikalier.

På arbejdsmiljøområdet er der netop indført mærkning af virksomheder. En miljømærkning af virksomheder kunne tænkes opbygget på samme måde. De virksomheder, der kan leve op til kriterierne, vil kunne bruge det som information over for deres interessenter.

Miljøvaredeklarationer, leverandørdatablade og kravspecifikationer er andre muligheder.

DE GRØNNE regnskaber er et skridt hen imod bedre miljø-

information om virksomheder. Oplagt var det om også virksomhedernes kemikalieforbrug fremgik af regnskaberne, men det gør det ikke. Ej heller i det lovforslag som Folketinget for tiden arbejder på.

En større miljøeffekt af regnskaberne ville desuden kunne opnås ved at langt flere virksomheder blev regnskabspligtige.

Det er på tide at forny det gamle spor med regulering og kontrol, at supplere pisken med guleroden i forsøget på at komme de mange miljø- og sundhedsskadelige kemiske stoffer til livs. Giv forbrugerne mulighed for at vælge og dermed belønne de virksomheder, der tænker sig om på miljøets og sundhedens vegne.

Teknologirådet afholder i dag en konference om kemikaliepolitik på Christiansborg.